

רצה א מלי פ"ג מהל'
מלכות אסורות
הלכה יא מה עשן ק"ג
טו"ש ע"ד סמון פ"ט סוף
ט:

רבינו גרשום

היה לן פתחון פה
קמיה דרב. כלומר
שאלו לי: ותו
אשכחתי לר' ירמיה
בר אבא. כלומר ר' אבא
הוא משתעי אשכחתי
לר' ירמיה בר אבא: אמרי
ליה לא סבר לה מר
ההא דאמר רב הונא
אמר רב שמואל ירך
בעוף כשרה. כלומר
אע"ג דניפסקי צומת
הגידים: ואת מה בידך.
כלומר ר' אבא א"ל לרב
ירמיה בר אבא את מה
ביתא דמורא דמורא
ביתא דמורא דמורא
לא הוה פרסן. כלומר
מאן דמורא ר' ירמיה
לה קרומית של קנה
והיתה: כלומר תיקן לה
קרומית של קנה באורו
מקום שהיה סתום הנקב
ועשו לה שפופרת של
קנה במקום השבר וחייתה
שהיה מחוקק הירך
במקום השבר וחייתה:
אלא מאי אית לך
למימר בתוך י"ב חדש
הוה. כלומר ר' ירמיה
שנה: וטלה עליה
במטילת של טרסיים.
כלומר מוציא הנחשת
מקורו של להן מטילת
של עור בפניה בשביל
הנחשת שלא יחדור
בגדיהם והוא בכל עת חל
החיטה מן המטילת
וגידלה כנפים: ודימלא
קסבר ר' יהודה טרפה
יולדת ומשבתה. דא"פ
משבתה טרפה היא:
אם כן במידי דמיטרפא
ביה. כלומר במידי
דמיטרפא ביה לא קאמר
בגון נוצה דאי באורו
דבר דמיטרפא ביה אינה
שלש בשבתה אבל מודחק
דמשבתה ודאי לא טרפה
היא: אתנא בה סימנא.
כלומר בהוה משבתה
דנפק אתנא בה סימנא ר'
שמעון בן חלפתא: אמר
להו פל כולא קאמר
כבר בא השמש והצל
בעולם כבר יכלוין אתם
לצאת: דבתיבי בימים
ההם אין מלך בישראל.
כלומר הכא נמי לענין
שמשני אימא בין מלכא
למלכא הוה: סימן
לטרפה י"ב חדש.
כלומר ספק טרפה אם
היה י"ב חדש אינה אינה
סימנא: ומתיבי סימן
לטרפה כו'. והלא הכא
חזינו שתיס והשש שנים
והיא אגרת לטרפה סימן
כל י"ב חדש: תנאי היא
דנתיא. כלומר תנאי היא
דאיכא תנא דנתיא דיניה
מתקיימת י"ב חדש ואיכא
תנא דאמר מתקיימת
שתיס ושש שנים.
דנתיא ובגלגולת שיש
בה נקב אחד ארוך כו'
מצטרפין למלכא
מקדה. כלומר לענין
טרפה. לר' יוסי בן משולם
דאמר וחייתה לדבריו
מתקיימת ב' וי' שנים:
אמרו לו משם רביה
ימות החמה היה כו'.
הוא קא
הוא

נז:

אלו טרפות פרק שלישי חולין

א) לקמן ע"ו. ב) לעיל
ג) לעיל ע"ו. ד) לעיל ע"ו.
ה) הוספתא פ"ג ה"ד
ו) ע"ו: ז) נא. ח) זמית קטין.
ט) לעיל מה. י) נשח
כט. יא) שבת מא.
יב) ש"ס בד"ה נחשתה.
יג) בערך טרטי א"ל.
יד) כדתן בכחובות ע"ז.
טו) לעיל אישע ממוי ע"ז
טז. יז) ד"ה אלמא ומוס'
מסורת: כ) ד"ה דלא.

תורה אור השלם

א) לך אל יקלה עצל
ראה דרביה ונחם:
אשר אין לה קצין שפר
ומשל: תכן בפנין
לחמה אגרה בקציר
מאכלת: משלי ג' יח
ב) בפינים היה אין קלף
בפרשאל איש השפר
קצירי עשה:
שופטים ג' יו

ליקוטי ראשי

עד כאן ר' אישעקי.
אלמא נקב הנה טרפוסו
בנאסר. לעיל מה.
קרובין ש"פ קנה.
קרומית, נלע על קנה [שם
ט: י] יבטיח הגויצה.
נלע היא הדיקה הסמוכה
לנכר שאין לה קנים
ועל"פ מ"ש [שם ט: י].
הוא הדיקה שהיא נכשר
כמין נכר שאין לה טרסיים
קנים ושבת קח.
בפסולתה דמשיב לה
כגולה שיעל עורה
לשם נח. ט: י. טרסיים.
ובגלגולת (סוטה ג' א.)
א"ל א"ל נבטיח עבד וגו'
והב"ש והתמס. אשר
אין לה קצין. שוכים
אומה וזרעה ויוליד מידה
אם גזול דבר מהחמה
ואף על פי כן תבין
בקיין חמדה. אגרה
קלמא מלכא. מו"י. כל
חסרין נשדריה קמי ספסא
ובגלגולת כלי שיעטל מן
המי וימות הוה מסקון ולא
ממלא ומזמין נצביות
(למ). מנה יעטל מן המי
וימות ממלא מקדה של
ויפאסי ומי עלה דאס יש
נזק קלח חרין שאין
עגול רואים אוחו אס יתנו
אכרי לעגלו והוה ממלא
מקדה הוה מסקון או
אפילו יש נקבין קטנים
הרבה כולן מנטרפין
למלא מקדה. קשטן של
דפאסי קשטין וזו את
הכלל לתקן את המכה
(מסורת לח). משם
ראיה. ממיה [סוכה
כה].

הגהות וציונים

א) כפי מ"ש חוס'
בבבחים ט: ד"ה אי
טרפה כו' ובבבא ויבא
היה רבי [בבבא
(גליון): ט] יש להוסיף
דבר זה: הרמב"ם.
רשות דהורגו: (ש"מ,
וכ"ה בדפוס שו"ע וצונו
בענין יעקב: ג) דפ"י
"עברת": ומהרש"ל
היה נבשרת. ש"מ
[כפי מ"ש ציין לעין בו]:

הוה לן פתחון פה קמיה דרב הונא. כלומר חזקתו לדבר צשמוטת
יך לפני רב הונא ואמר לן כשרה ואחרי כן אשכחתי לרב ירמיה
כו': ואת מה בידך. עכשיו אמור לי אמה אם שמעת זה כלום
אמר שצאת הלום: הברוותא. חברים: א"א פריבם. לא היה יכול

לגוד כנף ולקנתר אפילו רמו דבר
מומך שגדולים הם ויש לו לירא מהם
אם היה אכלס: ומלחה רבי הנינא.
כדי להתקיים ויכול להראות ימים
רבים: ולית הלכתא כב"ה הני. לשרו
שמוטת יך צעוף: א"א כי הא.
דקמתי והלא הלכה רווחת היא
שמוטת יך צעוף טרפה: קדירת
קנה. קנה שנקלד ממנה חמיכה
כמין ארוכה: קרומית. רחצה
וסתמוהו זה: ועל דא את סמוך.
מפני שראית שחמה המכה אמה
סומך להמיר והלא הלכה כו': רווחת.
כבר נתפשטה ומתרווחה לנהוג. תוך
י"ב חדש. חמה המכה ולסוף י"ב
חדש ממה דטרפה עד י"ב חדש חיה:
והיה עושה דבר. כדמפרש לקמן
להוליא מלכו של רבי יהודה: ושיח
עליה במטילת ש"פ טרסיים. כרכה
צמטילת של זורפי נחשת שנותנים
לפניה לקבל שפופרת שחקי נחשת
ושל עור היא וממיר היא חמה מתוך
עוביה וגם הנחשת מתמם לעולם:
במידי דמיטרפא בה כו'. צמתי
נהי דמשצחמ צסאר אכריה מיהו
היה מילתא דמיטרפא היה מי הדלח
ומשצחמ כי הכל דגדלו אחרונים יותר
מן הראשונים: מאי עסקן. למי
נקרש שמו עסקן חמלה: אי ודאי לית
דוה מלכא. דכתיב אשר אין לה קצין
והיינו עסקן דלא צעי למיסקן
האינומתיא דשלמה: הנמלים אוהבים
לל וסגולתם חוס: דשומשמני נמלים:
נפק חד מינייהו. מתוך חורי הקן ועל
למך ורלס הלל: אתנא ביה סימנא
להכירו לדע מה יעשו לו נכדיו
כשימלא סקן: הרמב"ם הוה נקטי.
שכל המהתל נצברו יסרגוהו: אי נמי
בין מלכא למלכא הוה. מת המלך
ועדיין לא קס אחר ודרך ארך לעשות
איש הישר צעינו כדכתיב צימים
הסס וגו' איש הישר צעינו יעשה:
אוימונתיה דשלמה. נאמן הוא על
ק וצרות הקדש אמרה: סימן.
לספק טרפה: י"ב חדש. אם כן
חיה צדוע שלח נטרפה: ב' ושיש
שנים. קשיא לרבי הונא ד"ב חדש
ליכא למ"י: תנאי היא. דלכא
דפצירל ליה כרז הונא דקמתי לקמיה
ימות הסמה היו וכיון שעברו עליו
ימות הגנה מיד מת ויש מכה שהיא
נצטרפת ומת מתוך חוס הלכך צעינו
ימות הסמה וימות הגנה: נקב אחד
ארוך. ונקדרה צמקרון: מצטרפין
למלא מקדה. ושזו אינה מנטמאה
צהלל לצית שמוציא פלוגתא דשרדה
וגלגולת צהלות (פ"ב מ"ג) דהיינו
כדי שיעטל מן המי וימות דהכי
אמרין צפרקין (ק"ג ג): גבי
שרדה וכן לטרפה: חידוק ש"פ
קרייה. חמיכה של דלעת יעשה:
דשחלל

שיחלא

ממלית ש"פ טרסיים. פי' הקונטרס לורפי נחשת וכן פירש
הערוך והצ"ח ראה דלמר צמגילה פרק בני העיר
(ק"ג טו). מעשה צמית הכנסת של טרסיים שהיתה צירוסלים וצנוז
פרק ג' (ק"ג ג) מעשה שהצ"ח קופה מלאה ענמות מכפר טציח
לצית הכנסת של טרסיים פירש

צערוך ומסתמא^א מפני שזרפי
נחשת מנוהמים כצורסקי^ב ועל כן היה
להם ציח"ג לצד וצפ"ק דע"ו
(ק"ג י): חסס של טרסיים אני
איתנו ליה תרי קיצורי חד דשמיח
והכל דלערא שמוטת טרסקי וגרמי
חדל הוא וקשה דצ"פ החליל (פוסה נא):
משמע דגרדיים צפני עממן וטרסיים
צפני עממן ועוד דלמר^א צאגדה דמגילה
(ק"ג י): צגמן ומרש שני טרסיים היו
והיו מספרים צלשון טרסיים משמע
שהיא אומה שיש לה לשון צפני עממה:
ודילמא כבר זרפה יולדת
ומשבתה. מסתבר^א דלא גרסינן
יולדת דאין נריך לו כלל ועוד הא
אמרין פ"ק דע"ו (ק"ג טו). גבי
רבי יהודה ממיר צשורה אמרו לו
ולא מרביצין עליה זכר אמר להן
לכשתלד אלמא לא מקבלת זכר ומיחו
יש לחלק בין טרפה חמולה גרלים
לשאר טרפות: **איזיל** ואחיו
היינו איתא מיתא. אע"ג דכ"ה^א תשיב
צממוכר הספינה (צ"ב עה). מלגלג גבי
הוא תלמיד דלמר ליה רבי יוחנן אם
לא ראת לא האמנת מלגלג על דברי
חכמים אמה שאני הכא שצא לצבר
הדבר ולהודיע איך ידע שלמה:
סימן זרפה כ"ש שאינה יולדת. יש
כמה צממות שפוסקות מלייל
ולא מחוקקין להו צטרפות אלא צעי
למימר אם יולדת צדוע שאינה טרפה:
מכאן

אחת היתה בשכונתנו שנקדר
אמר לו ועל דא את סמוך
בעוף טרפה ותרגולת היתה לו
שלה ועשו לה שפופרת של
י"ב חדש הוה הכא נמי תוך י"ב חדש הוה אמרו עליו רבי שמעון בן
חלפתא שעסקן בדברים היה והיה עושה דבר להוציא מלבו של רבי
יהודה שהיה רבי יהודה אומר אם נימלה הנוצה ותרנגולת היתה
לו לרבי שמעון בן חלפתא שנימלה נוצה ונחיה בתנור וטלה עליה
במטילת ש"פ טרסיים וגידלה כנפיים האחרונים יותר מן הראשונים ודילמא
קסבר רבי יהודה טרפה משבתה אם כן במידי דמיטרפא בה הגדילה כנפיים
האחרונים יותר מן הראשונים מאי עסקן בדברים א"ר משרשיא דכתיב לך
אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין שומר ומושל תכין בקיין
לחמה אמר איזיל אחיו אי ודאי הוא דלית להו מלכא אול בתקופת תמוז
פרסיה לגלמייה אקניא דשומשמני נפק אתא חד מינייהו אתנא ביה סימנא
על אמר להו נפל מולא נפקו ואתו דלמייה לגלמייה נפל שמשא נפלו עליה
וקפליה אמר שמע מנה לית להו מלכא דאי אית להו הרמנא דמלכא לא
ליבעו א"ל רב אחא ברביה דרבא לרב אשי ודלמא מלכא הוה בהדיהו א"ג
הרמנא דמלכא הוה נקטי אי נמי בין מלכא למלכא הוה דכתיב בימים ההם
אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה אלא סמוך אהימונתא דשלמה
אמר רב הונא סימן לטרפה י"ב חדש מיתיבי^א סימן לטרפה כל שאינה יולדת
רש"ב אומר משבתה והולכת בידוע שהיא כשרה מתנוונה והולכת בידוע
שהיא טרפה רבי^ב אומר סימן לטרפה שלשים יום אמרו לו והלא הרבה
בה נקב אחד ארוך אפילו נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדה א"ר יוסי
בן המשולם מעשה בענבול באחד שנפחתה גלגלתו ועשו לו חידוק של קרויה
וחיה אמר לו ר' שמעון בן אלעזר^א משם רביה ימות החמה היה וכיון שעברו
עליו ימות הצנה מיד מת אמר רב אחא בר יעקב הלכה טרפה יולדת ומשבתה
אמר אמימר^א הני ביעי דטרפה